

Onderwerp
Voortgangsrapportage Startnotitie Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks

Kern mededeling:
Informeren over de voortgang over de stand van zaken over de negen bouwstenen voor de actualisatie van de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Deze komen voort uit het besluit over de Startnotitie Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks zoals u deze op 13 juli 2022 heeft vastgesteld.

Mededeling:
Voor u ligt een voortgangsrapportage waarin u wordt meegenomen in de stand van zaken over de negen bouwstenen voor de actualisatie van de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Deze komen voort uit het besluit over de Startnotitie Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks zoals u deze op 13 juli 2022 heeft vastgesteld (hyperlink: [Startnotitie \(flevoland.nl\)](#)).

We beschrijven in deze rapportage de huidige stand van zaken van de negen bouwstenen en hoe en wanneer deze aan u worden opgeleverd. In het laatste hoofdstuk leest u meer over de samenhang met andere lopende trajecten en het voorgenomen tijdpad voor de actualisatie na de verkiezingen in maart 2023.

De op te leveren bouwstenen zijn bedoeld ter voorbereiding op de voorgenomen actualisaties in 2023/2024. Het actualiseren van de visie, programma en verordening vraagt om een gedegen beleidsvoorbereiding, de bouwstenen dragen hieraan bij. Het is van belang dat er voldoende tijd wordt genomen om met elkaar het politieke gesprek te voeren over het gewenste toekomstbeeld van Flevoland en dat ook in samenspraak te doen met de medeoverheden en de samenleving. Daarnaast zijn er ook juridische voorwaarden om rekening mee te houden (opstellen van een plan-MER in het geval van de visie, participatie en inspraakprocedures). Het is onze verwachting dat na de verkiezingen de nieuwe staten en het college met de verschillende bouwstenen voortvarend aan de slag kunnen met de actualisaties.

Bijlagen

aam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/ nee aangeven)
Voortgangsrapportage Startnotitie Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks	3045004	Ja

Registratienummer
3040590
Datum
22 november 2022
Afdeling/Bureau
SENB

Openbaarheid
Openbaar

Portefeuillehouder
Gaal, G. van

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

PROVINCIE
FLEVOLAND

Voortgangsrapportage Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks

November 2022

Inhoud

Inleiding	2
Wat eraan vooraf ging	3
De negen bouwstenen	3
Samenhang Omgevingsvisie, NOVEX en Strategische Agenda Flevoland	4
Voorgenomen tijdpad na de verkiezingen	4
 Stand van zaken van de negen bouwstenen	 5
1. Inhoudelijke Contourenschets	5
2. Actualisatie Omgevingsprogramma en -verordening	5
3. Omgevingsvisies Medeoverheden	6
4. Raamwerk voor een uitvoeringssystematiek	6
5. Plan-MER Omgevingsvisie	8
6. Samenwerkingsafspraken GS/PS Omgevingswet	9
7. Flevoland2050: Welkom in de toekomst	9
8. Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks 2023	10
9. Communicatie-/samenwerkings-/participatieplan	10
 Bijlage 1: Samenhang en tijdlijn Omgevingsvisie, NOVEX en Strategische Agenda Flevoland (SAF)	 11
Bijlage 2: Traject Evaluatie – Actualisatie Omgevingsvisie	12
Bijlage 3: Verslaglegging Integrale Commissie 12 oktober 2022	13

Inleiding

Voor u ligt een voortgangsrapportage waarin u wordt meegenomen in de stand van zaken over de negen bouwstenen voor de actualisatie van de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Deze komen voort uit het besluit over de Startnotitie Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks zoals u deze op 13 juli 2022 heeft vastgesteld ([Startnotitie](#)).

We beschrijven in deze rapportage de huidige stand van zaken van de negen bouwstenen en hoe en wanneer deze aan u worden opgeleverd. Ook gaan we in op de samenhang met NOVEX en de Strategische Agenda Flevoland en het voorgenomen tijdpad voor de actualisatie na de verkiezingen in maart 2023.

Wat eraan vooraf ging

In september 2021 is gestart met het eerste gesprek met uw staten over het evalueren en actualiseren van de Omgevingsvisie FlevolandStraks.

Daarop volgend is in januari 2022 de evaluatiefase begonnen met een drieluik van beeldvormende sessies met Provinciale Staten: Monitor Omgevingsvisie, Tussenrapportage 'Leren van de Omgevingsvisie' en Actualiteiten. In mei heeft de integrale Statencommissie gesproken over de actualisatie van de Omgevingsvisie. Er zijn richtinggevende uitspraken gedaan op basis van een aantal keuzemogelijkheden die zijn voorgelegd op de vraagstelling 'alles overziend: is er aanleiding tot actualisatie van de visie?' En wanneer deze vraag met ja wordt beantwoord: hoe dan? Op 13 juli heeft het traject geresulteerd in het besluit om de Omgevingsvisie FlevolandStraks uit 2017 en hieraan gekoppeld ook het Omgevingsprogramma en de Omgevingsverordening te gaan actualiseren. Er is besloten de actualisatie van de visie, het programma en de verordening in deze bestuursperiode voor te bereiden en de formele actualisatie over te laten aan de nieuwe Provinciale Staten en het college na de verkiezingen in maart 2023.

De tijdlijn van het doorlopen traject en de links naar de stukken vindt u ter volledigheid in de [bijlage](#).

De negen bouwstenen

Met in achtneming van de gestelde kaders in de Startnotitie gaat het om de volgende negen bouwstenen die deze bestuursperiode worden opgeleverd:

1. Een inhoudelijke contourenschets van (nieuwe/ hernieuwde) opgaven en funderende waarden en principes
2. Een notitie over actualisatie van Omgevingsprogramma('s) en -verordening
3. Een overzicht/ stand van zaken van Omgevingsvisie trajecten van de medeoverheden en hoe deze zich verhouden tot de actualisatie van de Omgevingsvisie FlevolandStraks
4. Een raamwerk voor een uitvoeringssystematiek voor de werking van het Omgevingswetstelsel (instrumentenmix) en inzet van P&C instrumenten
5. Een notitie/advies van de commissie m.e.r. op de inzet van de instrumentenmix van Omgevingswetinstrumentarium en monitoring
6. Samenwerkingsafspraken GS/PS in het kader van de wijziging van bevoegdheden vanuit de nieuwe Omgevingswet
7. Een beeldvormende informatiebundel met trends/ ontwikkelingen/ scenario's voor de lange termijn – Flevoland 2050 incl. toekomstbeelden van inwoners/

samenleving en van experts/ wetenschappers

8. Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks 2023 (uitgave tweejaarlijkse monitor)
9. Een communicatie- / samenwerkings- / participatieplan waarin een aanpak wordt geschetst voor het actualisatieproces met ook de inzet van communicatiemiddelen daarbij.

De op te leveren bouwstenen zijn bedoeld ter voorbereiding op de voorgenomen actualisaties in 2023/2024. Het actualiseren van de visie, programma en verordening vraagt om een gedegen beleidsvoorbereiding, de bouwstenen dragen hieraan bij. Het is van belang dat er voldoende tijd wordt genomen om met elkaar het politieke gesprek te voeren over het gewenste toekomstbeeld van Flevoland en dat ook in samenspraak te doen met de medeoverheden en de samenleving. Daarnaast zijn er ook juridische voorwaarden om rekening mee te houden (opstellen van een plan-MER in het geval van de visie, participatie en inspraakprocedures). Het is onze verwachting dat na de verkiezingen de nieuwe staten en het college met de verschillende bouwstenen voortvarend aan de slag kunnen met de actualisaties.

Samenhang Omgevingsvisie, NOVEX en Strategische Agenda Flevoland

De actualisatie van de Omgevingsvisie heeft sterke raakvlakken met het traject van de Strategische Agenda Flevoland (SAF) en de ruimtelijke puzzel die gemaakt wordt in het kader van het NOVEX programma.

We verwachten dat het Rijk ons vraagt om met een aantal opgaven/ ambities aan de slag te gaan en dat we daar als regio ook met het Rijk afspraken over gaan maken. Het is heel goed denkbaar dat dit geborgd moet worden in het instrumentarium van de Omgevingswet: de Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma en mogelijk ook in de Omgevingsverordening. In het voorjaar van 2023 verwachten we dat er meer duidelijk is over wat het betekent/ voor invloed heeft op de voorgenomen actualisaties.

Voorgenomen tijdpad na de verkiezingen

Zoals aangegeven is het onze bedoeling om de negen bouwstenen deze bestuursperiode op te leveren. Voor een aantal bouwstenen verwachten dat deze doorlopen

gedurende 2023 als bijvoorbeeld het raamwerk voor een uitvoeringssystematiek en actualisatie Omgevingsprogramma en -verordening. Het is ons voornemen om de periode tot de zomer te benutten voor het informeren van de staten over de Omgevingswet en de kerninstrumenten en de bouwstenen vanuit de Startnotitie Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks. De mogelijkheden hiervoor zullen met de griffie worden besproken. Het coalitieakkoord en de Strategische Agenda Flevoland/ NOVEX Ruimtelijke puzzel zijn belangrijk voor het verloop van het verdere proces. Vooralsnog is het streven om in het najaar van 2023 een eerste beeldvormende sessie te organiseren over hoe de geactualiseerde visie er op hoofdlijnen uit kan komen te zien: inhoudsopgave/ kaders/ thema's/ opgaven/ gebieden/ koers + invulling van raamwerk uitvoeringssystematiek (= voorstel werking visie - programma(s) - verordening - monitoring, continue dialoog met medeoverheden en samenleving).

Afhankelijk van de voortgang en juridische processtappen kan er eind 2023, waarschijnlijker is begin 2024, de Ontwerp Omgevingsvisie worden vastgesteld en ter inzage worden gelegd.

Stand van zaken van de negen bouwstenen

1. Inhoudelijke Contourenschets

Het doel van de Contourenschets is het vaststellen van nieuwe/ hernieuwde opgaven vanuit het perspectief van uw Staten voor de actualisatie van de Omgevingsvisie FlevolandStraks. Op 13 juli jongstleden heeft u bij het vaststellen van de Startnotitie besloten de Contourenschets te willen vaststellen. Hiervoor wordt op dit moment de besluitvormingsprocedure doorlopen.

De beeldvorming vindt daarbij plaats in twee stappen: de eerste beeldvormende sessie heeft plaatsgevonden op 12 oktober jongstleden. Uw staten heeft zich een beeld kunnen vormen van de belangrijkste ontwikkelingen rondom een aantal maatschappelijke opgaven. Het gesprek is gevoerd vanuit een tweetal geclusterde thema's, namelijk: stedelijk gebied en landelijk gebied. In de bijlage treft u een korte weergave van het gesprek per thema.

De tweede beeldvormende sessie vindt plaats op 30 november en is een verdieping op het gesprek

van 12 oktober. De sessie is bedoeld voor het bespreken van de ruimtelijke opgaven aan de hand van beeldmateriaal en waarden en principes.

De uitkomsten van de sessies van 12 oktober en van 30 november vormen de basis voor de Contourenschets. Het voornemen is om de oordeelsvormende bespreking van de inhoudelijke Contourenschets van (nieuwe/ hernieuwde) opgaven en funderende waarden en principes te laten plaatsvinden op 8 februari en besluitvorming op 22 februari 2023.

2. Actualisatie Omgevingsprogramma en -verordening

Op 13 juli is besloten om naast de Omgevingsvisie FlevolandStraks ook het Omgevingsprogramma en de Omgevingsverordening te gaan actualiseren. Provinciaal beleid en regelgeving voor de fysieke leefomgeving zijn namelijk in 2019 beleidsarm omgezet naar deze Omgevingswetinstrumenten. Sindsdien zijn er weliswaar een aantal nieuwe en geactualiseerde programma's (beleidsnota's) door uw staten vastgesteld of in voorbereiding (denk aan de programma's voor bijvoorbeeld water, landschap, erfgoed, mobiliteit en natuur), er is tot op heden

geen sprake van een integrale actualisatie van het Omgevingsprogramma. De Omgevingsverordening is tot op heden alleen geactualiseerd voor een beperkt aantal specifieke onderwerpen (o.a. boringsvrije zone, wildbeheereenheden en zonne-energie). Ook is in 2022 de nieuwe Omgevingsverordening vastgesteld die voldoet aan de vereisten (vorm en inhoud) van de Omgevingswet.

Er ligt nu een kans om het provinciale instrumentarium actueel en beleidsrijk te maken alsook een doordachte uitvoeringssystematiek te ontwikkelen om het ook zo te houden (conform advies Lysias Advies). Waarbij de werking van de instrumenten als samenhangend geheel een belangrijk aandachtspunt is en blijft. Er zijn echter nog een aantal belangrijke keuzes hierin te maken. Deze bouwsteen heeft dan ook sterke raakvlakken met bouwsteen 4 en 6.

Op dit moment loopt er een interne leergang binnen de provincie met mw. T. van der Schoot (Specialist Ruimtelijke Ordening) over de verschillende mogelijkheden van de inzet van de instrumenten. We verwachten dat we in februari meer zicht hebben op de verschillende mogelijkheden en daarover kunnen rapporteren.

3. Omgevingsvisies Medeoverheden

Op het Bestuurdersoverleg van het Platform Omgevingswet Flevoland dat onlangs heeft plaatsgevonden (september 2022) is er gesproken over dat de Flevolandse overheden allemaal bezig zijn met hernieuwde visievorming: het maken of actualiseren van Omgevingsvisies. De gemeenten hebben tot 3 jaar na inwerkingtreding van de wet de tijd om de visie in de nieuwe stijl gereed te hebben en zijn hier al voortvarend mee aan de slag. Een aantal overheden hebben al een visie in 2021 vastgesteld (gemeente Urk en het Waterschap de Watervisie).

Ook het Rijk is voornemens de NOVI te actualiseren. Het kabinet verwacht in 2024 de aangescherpte NOVI definitief te kunnen vaststellen.

Inhoudelijke speerpunten/ thema's uit de Flevolandse visiedocumenten (startdocumenten) liggen met name op het ruimtelijk-economische domein: wonen, voorzieningen, bereikbaarheid en werken/economie. In meerdere visiedocumenten komen ook de groene kwaliteiten, duurzaamheidsvraagstukken en leefbaarheid terug. Bij een aantal visies worden ook uitdrukkelijk de thema's gezondheid en sociaal/ inclusiviteit genoemd en/of zijn er nadrukkelijke verbanden met het sociaal domein.

Veiligheid, milieu en gezondheid zijn essentieel vanuit de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en om deze reden belangrijk om goed te positioneren in de inzet van het Omgevingswetinstrumentarium dat we hebben. De Brandweer, GGD en Omgevingsdienst geven aan dat zij vanuit hun expertise en rol een actieve bijdrage willen leveren in de visietrajecten.

De observatie is dat alle visiedocumenten uitgaan van ontwikkeling en groei. Overall kan gezegd worden dat de overheden vraagstukken zien op het gebied van:

- De ruimtelijke opgaven: toenemende claims op de ruimte
- Integrale afweging: er moeten keuzes gemaakt worden
- Samenhang tussen fysieke en sociale domein
- (Structurele) betrokkenheid/ mede-eigenaarschap van inwoners/ samenleving bij de visie en realisatie daarvan
- Van visie naar uitvoering/ uitwerking en levend houden van de visie.

Op dit moment wordt er een ambtelijke gespreksronde gedaan om met alle betrokken partners van het platform Omgevingswet Flevoland te spreken over de voorgenomen actualisaties. Met name met de gemeenten verkennen we ook de participatieve aanpak die de gemeenten uitvoeren voor hun Omgevingsvisie.

Dit om de participatie te zijner tijd goed op elkaar te kunnen afstemmen.

4. Raamwerk voor een uitvoerings-systematiek

Voor de evaluatie van de Omgevingsvisie heeft Lysias Advies een aantal aanbevelingen uitgebracht die prioritair zijn voor het maken van keuzes in de fase van oordeels- en besluitvorming:

- Scope/ reikwijdte: alleen fysiek, ook economisch/ sociaal, of over alles
- Scope/ opgaven: opgaven aanpassen en/of nieuwe toevoegen
- Sturing: formulering van doelen, uitvoerings-systematiek en versterking van de organisatie.

Voor die uitvoering zijn de volgende aanbevelingen gegeven:

1. Samenwerking:
 - Overleg structureel op bestuurlijk niveau tussen provincie, gemeenten en waterschap over opstelling, aanpassing en uitvoering van de verschillende omgevingsvisies
 - Betrek daarbij het maatschappelijk middenveld
 - En vergroot de betrokkenheid van de inwoners van de provincie.

2. Uitvoering en organisatie: vergroot de inzichtelijkheid in de effectiviteit van de uitvoering door:

- Het aantal documenten terug te brengen,
- Voorzie dit beperkte aantal documenten van ambities en concrete doelen (kwalitatief dan wel kwantitatief),
- Bewaak de samenhang,
- Tref hiervoor de organisatorische voorzieningen en
- Blaas de Flevo-principes uit de omgevingsvisie van 2017 nieuw leven in.

We onderschrijven de aanbeveling van Lysias Advies dat er een uitvoeringssystematiek nodig is om het stelsel van Omgevingswetinstrumentarium overzichtelijk en effectief te houden (alook stroomlijning met de P&C-cyclus). Wij adviseren Provinciale Staten om samenwerkingsafspraken te maken met Gedeputeerde Staten over hoe het stelsel effectief kan werken en ieder vanuit eigen rol en positie sturing kan geven aan de uitvoering. We denken daarbij bijvoorbeeld aan:

- Een separate voortgangsrapportage Omgevingswet – instrumentenmix
- Een versterking van de uitvoering van de Omgevingsvisie
- Een vergrote betrokkenheid van de omgeving, de inwoners en stakeholders bij visie en programma.

Ad 1 Samenwerking

- Via het Bestuurders platform Omgevingswet zijn we regelmatig in gesprek met medeoverheden en aantal maatschappelijke partners over de inzet van de verschillende instrumenten. De implementatie van de Omgevingswet is daarbij regelmatig aan de orde.
- De bestuurlijke contactgroep Samen Maken We Flevoland overlegt maandelijks. Een mogelijke gedachte is om de opgavengerichte aanpak gestalte te laten geven in regionale portefeuillehouders-overleggen. Zo kan op een meer integrale wijze sturing geven aan de ambities van de Omgevingsvisie FlevolandStraks, de Omgevingsvisies van de mede-overheden en de Strategische Agenda Flevoland (SAF).
- Ook zullen wij een analyse maken van hoe de Omgevingsvisies van gemeenten en de Watervisie van het Waterschap zich verhouden tot de Provinciale Omgevingsvisie (zie hiervoor bouwsteen 2).

Ad 2 Uitvoering en organisatie

Provinciale Staten hebben als uitgangspunt dat een geactualiseerde Omgevingsvisie op hoofdlijnen de koers van Flevoland tot 2050 aangeeft. De provincie formuleert in de visie haar ambities en einddoelen. Dit betekent dat nadere uitwerking moet plaatsvinden:

Dit kan in één Omgevingsprogramma of meerdere Omgevingsprogramma('s). Varianten zijn denkbaar:

- Gebiedsprogramma's (voorbeeld: integraal programma per polder van Flevoland of per NOVEX gebied of andere indeling).
- Thematische programma's (voorbeeld: wonen, energie, klimaat, water, bodem, circulaire economie, landelijk gebied/NPLG, etc).
- Pijlers/ opgaven (voorbeeld: drie pijlers van Strategische Agenda of de zeven opgaven OVf of andere indeling).

Een aantal bevindingen van Lysias Advies hebben betrekking op de borging van het instrumentarium: hoe zorgen we ervoor dat Omgevingsvisie FlevolandStraks actueel blijft, de ambities worden gerealiseerd en de doelen worden uitgewerkt tot concrete activiteiten? Daarvoor zal een goede cyclus voor alle instrumenten vanuit de Omgevingswet moeten worden ingericht en zal een organisatie moeten worden gecreëerd om aan de slag te gaan.

Nadere uitwerking is nodig. Aanpak kan zijn om één jaarplan en jaarverslag voor Omgevingswet instrumentarium te ontwikkelen. Jaarlijks kan dan bijsturing plaatsvinden. Ook kan op dat moment worden overwogen het instrumentarium bij te stellen. Een voorbeeld daarvan is de lijst van gevallen van provinciaal belang. Centrale vraag in de sturing en verantwoording is of de ambities van de Omgevingsvisie in voldoende mate worden gerealiseerd. De actualiteit kan leiden tot wijziging van beleid. Provinciale Staten moeten periodiek kunnen ingrijpen. Door dit systematisch te doen wordt voorkomen dat er sprake is van ad hoc beleid.

Dit vereist een goed ingericht samenhangende structuur van Omgevingswet instrumentarium en via de P&C-cyclus. Het is de verwachting dat het blijvend leerproces is om te komen tot een werkwijze die past bij ons als organisatie en als gebied.

Daarnaast is voor de uitvoeringssystematiek een tweede lijn van belang, namelijk de andere wijze van werken: integraal en via co-creatie en participatie. Deze andere wijze van werken vraagt een pro-actieve wijze van handelen vanuit de provincie en de andere overheden.

Op Rijksniveau wordt de NOVI uitgewerkt in een NOVEX uitvoeringsprogramma. Vanuit het Platform

Omgevingswet is nagedacht en gepresenteerd hoe uitwerking kan plaatsvinden met een beleidshuis als suggestie:

- De ambities, beoogde effecten en doelen staan in de Omgevingsvisie en de opgaven die daarin staan verwoord.
- In één of meer programma's worden de integrale opgaven uitgewerkt in doelen, resultaten en activiteiten voor een beperkte periode.
- Deze programma's kunnen thematisch, per gebied of een combinatie van beiden zijn.

Programma's als het NPLG voor Flevoland en de Strategische Agenda Flevoland kunnen worden beschouwd als langjarige programmering en grotendeels als uitwerking van de Omgevingsvisie (voor zover het binnen het kader van deze OVF vallen).

Ten slotte: de horizon van de visie wordt verlengd tot 2050. De adaptiviteit van de visie moet worden geborgd, hetzij door bijvoorbeeld de visie jaarlijks te agenderen dan wel door bijvoorbeeld vier jaren na vaststelling opnieuw een evaluatie te programmeren. De te maken keuzes hierin worden meegenomen in het raamwerk.

Bovenstaande zal komende maanden verder worden uitgewerkt. Aan het eind van deze bestuursperiode

wordt wederom gerapporteerd op de voortgang. We verwachten dat er daarna nog verdere uitwerking nodig is, we denken daar zeker tot aan de zomer van 2023 voor nodig te hebben.

5. Plan-MER Omgevingsvisie

Milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt de milieueffecten van een plan of project in beeld. De verwachte gevolgen worden beschreven in een milieueffectrapport (MER). Zo kan de overheid de milieueffecten meenemen bij haar besluit over het plan of project. In de praktijk wordt er vaker breder gekeken dan alleen naar milieueffecten. Het gaat dan om bijvoorbeeld gezondheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale aspecten van de ruimtelijke ontwikkelingen. Er wordt dan gesproken over een OER; een Omgevings-effectrapport. Het maken van een Omgevingsvisie is ingevolge de Omgevingswet plan-m.e.r.-plichtig. Dit vanwege het feit dat de visie kaderstellend wordt geacht voor projecten die milieueffecten hebben. Een plan-mer procedure voor de Omgevingsvisie kent een aantal verplichte stappen: het vaststellen van de reikwijdte en detailniveau van het MER, het opstellen van het MER, het ter inzage leggen van het MER en het ontwerp en advies vragen aan de Commissie m.e.r..

De visie moet definitief worden vastgesteld en het moet ook duidelijk zijn hoe de monitoring plaatsvindt.

Op dit moment verkennen we de eerste stap in het proces, namelijk het opstellen van de notitie reikwijdte en detailniveau (verder: NRD). Voor het opstellen van het NRD kijken we naar hoe andere provincies en ook bij een aantal gemeenten invulling wordt gegeven aan MER bij het opstellen van de Omgevingsvisie. We willen hiervan leren zodat we een doordacht proces kunnen organiseren.

Het is de bevoegdheid van Provinciale Staten om het NRD en straks de Omgevingsvisie met het MER/ OER vast te stellen. In verband met de doorlooptijd van het MER traject en de aankomende verkiezingen is het voornemen om een eerste conceptversie van de NRD door uw staten te laten vaststellen gelijktijdig met de Contourenschets in februari.

6. Samenwerkingsafspraken GS/ PS Omgevingswet

Het evenwichtiger beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving, dat is wat de nieuwe Omgevingswet beoogd. Met de Provinciale Staten (PS) en Gedeputeerde Staten (GS) is er al op heel wat momenten aandacht

besteed aan de Omgevingswet en de achterliggende gedachten. Zo heeft een vertegenwoordiging van de Staten in 2021 een uitgebreide leergang gevolgd onder leiding van Specialist Ruimtelijke Ordening, Trees van der Schoot. Daaropvolgend hebben er tussen PS en GS in het najaar van 2021 en het begin van 2022 ook beeldvormende gesprekken plaatsgevonden over de belangrijkste consequenties van de invoering van de Omgevingswet.

Door de verschuiving van een aantal mandaten, de beoogde werking verwoord in het begrip ‘de geest van de wet’ en het samenspel van de set nieuwe instrumenten, volgt de gezamenlijke conclusie dat het wijs is dat Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten een aantal aanvullende afspraken gaan maken. Deze concept samenwerkovereenkomst is de eerste uitwerking van de samenwerkafspraken. PS en GS spreken hierin met elkaar af hoe zij hun benodigde samenspel, de invulling van sturing en monitoring, de inrichting en het gebruik van de instrumentenmix, met daarbij respect voor ieders benodigde en formele rol(neming), in willen vullen. In overleg met de griffie wordt een datum gezocht om hier in deze bestuursperiode nog over te spreken.

7. Flevoland2050: Welkom in de toekomst

In het kader van bestuurlijke vernieuwingen het versterken van participatie van burgers bij de visievorming van de provincie is er gestart met het aangaan van het gesprek met de samenleving via het spel “Flevoland2050: Welkom in de toekomst!”. Dit traject kent verschillende fases. Stap 1 was het ophalen van toekomstbeelden in de samenleving. In het tweede kwartaal van dit jaar is het spel gespeeld met uiteenlopende vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, bedrijven, ketenpartners, verenigingen en stichtingen. Inmiddels hebben bijna 300 mensen hun toekomstbeelden gedeeld. Er is een rapport uitgebracht over de opbrengst van de eerste 200 deelnemers. Daarmee is stap 1 afgerond.

Op 21 september heeft u in een Trialoogsessie het spel gespeeld (de #hoedan versie) en bent u meegenomen in het verdere procesverloop.

Het rapport van stap 1 vormt de basis waarop wetenschappers van binnen en buiten Flevoland duiding gaan geven aan de opbrengst. Dit noemen we stap 2. Op dit moment laten zestien wetenschappers hun blik over de opbrengst gaan en schrijven een essay, waarover ze in twee groepen met elkaar in gesprek gaan. Dit wordt

gebundeld en begin 2023 uitgebracht. Daarmee wordt stap 2 afgerond.

De derde stap is het opbouwen van een gemeenschap van toekomstdenkers om met mensen vanuit o.a. het maatschappelijk middenveld de beweging tussen denken en doen op gang te brengen. Precieze invulling hiervan wordt nog nader verkend.

8. Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks 2023

In 2021 is de eerste monitor Omgevingsvisie uitgebracht. Voorafgaand is eerst in een verkennend gesprek met Provinciale Staten over een plan van aanpak verkend hoe deze monitor zou worden opgesteld en de scope van de monitor. Deze Monitor Omgevingsvisie is in het kader van de evaluatie van de Omgevingsvisie toegelicht en besproken in een Integrale Commissie op 12 januari 2022. Volgens afspraak verschijnt deze monitor tweejaarlijks; de tweede Monitor is daarom gepland te verschijnen in het tweede kwartaal 2023. Daarbij wordt vanzelfsprekend aangesloten bij de eerste monitor.

Provinciale Staten hebben aangegeven dat het een instrument is dat inzicht geeft. Wel moet de

informatie actueel worden gehouden. Bovendien hebben PS aangegeven graag betrokken te willen zijn bij de doorontwikkeling van de monitor. De Monitor Omgevingsvisie geeft zowel kwantitatief als kwalitatief de stand van zaken voor de zeven opgaven weer. In het licht van de actualisatie van de Omgevingsvisie is het voornemen om een aantal thema's of onderwerpen op te nemen in een Monitor Omgevingsvisie PLUS. In deze aanvullende zal een aantal thema's worden opgenomen die een logische toevoeging zijn in het licht van de actualisatie van de Omgevingsvisie. Vooralsnog kiezen we onderwerpen uit het door Lysias Advies uitgebrachte evaluatierapport 'Leren van de Omgevingsvisie' en betrekken daarbij de Strategische Agenda zoals PS deze hanteren in de Perspectiefnota's van de afgelopen jaren. Concreet wordt de monitor uitgebreid met: wonen, energie en klimaat, biodiversiteit en natuur, water en bodem. Het voornemen is om deze aanpak toe te lichten en te verkennen met PS in een beeldvormende bespreking begin 2023.

9. Communicatie-/samenwerkings-/participatieplan

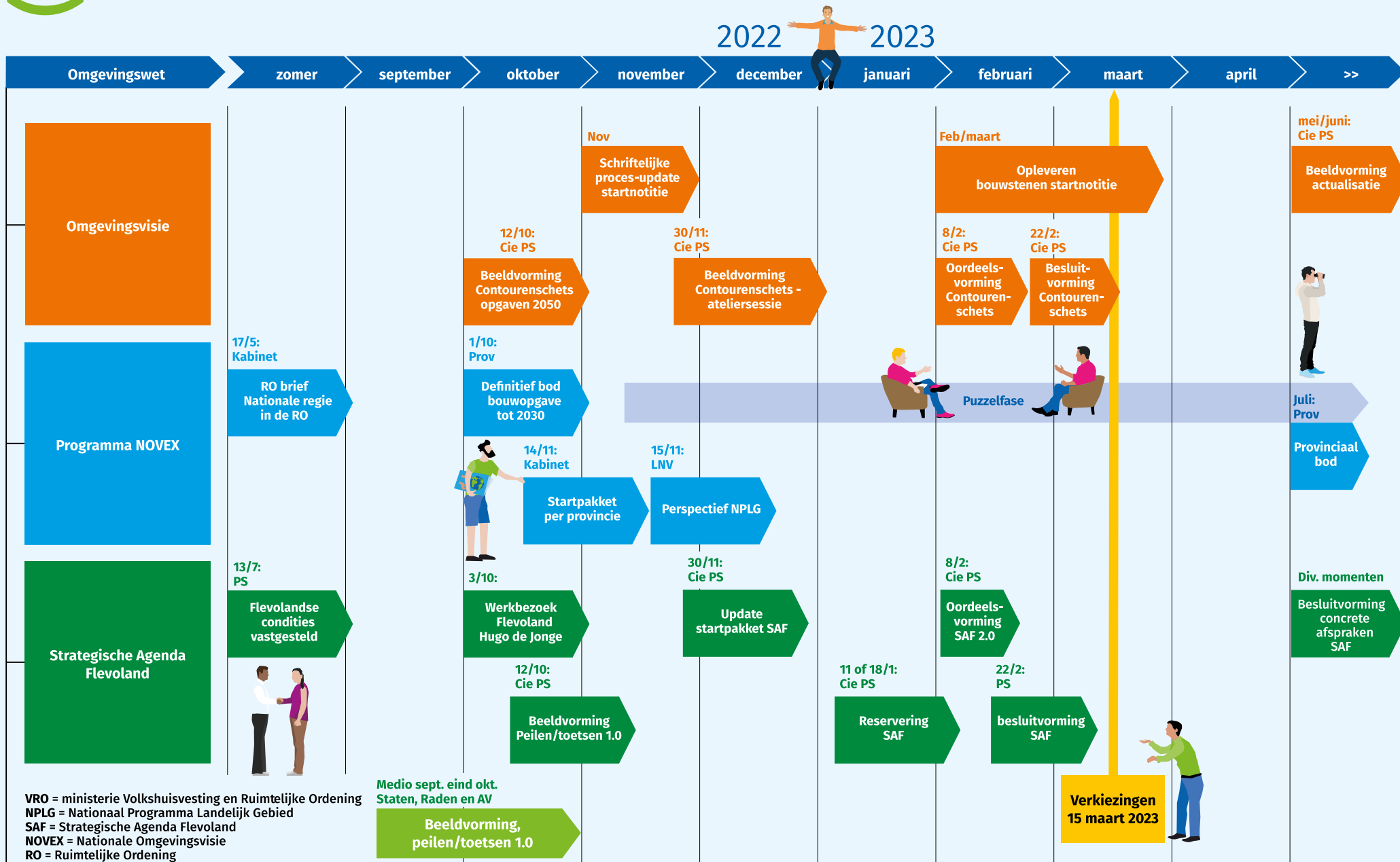
Voor het traject van de actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks zijn participatie en communicatie

belangrijk onderdelen. Samen met overheden, maatschappelijke partners, ondernemers en inwoners willen we komen tot een geactualiseerde en gedragen Omgevingsvisie.

Op dit moment zijn de voorbereidingen om te komen tot een participatieplan in volle gang. Hierin kijken we naar de samenhang van de Omgevingsvisie met andere trajecten zoals de Strategische Agenda Flevoland. Hierbij verkennen we hoe we kunnen komen tot een goede afstemming zodat we de participatie slim en integraal opzetten zonder doelgroepen te overvragen. Ook kijken we naar de bijdragen van partners en samenleving die tijdens andere participatietrajecten zijn opgehaald en wat bruikbaar is om mee te nemen in de actualisering van de Omgevingsvisie. Denk hierbij aan: Flevoland; Welkom in de Toekomst, het event 'Samen de Boer op' en de Quick scan provinciale Democratie.

In de communicatie streven we naar transparantie en openheid. Met goede informatie leggen we de basis voor de dialoog met de samenleving. In verband met de doorlooptijd van het maken van de visie en het MER traject verkennen we de mogelijkheid om een participatie aanpak op hoofdlijnen door uw staten te laten vaststellen gelijktijdig met de Contourenschets in februari.

Bijlage 1: Samenhang en tijdlijn Omgevingsvisie, NOVEX en Strategische Agenda Flevoland (SAF)

Bijlage 2: Traject Evaluatie – Actualisatie Omgevingsvisie

Periode september 2021 – juli 2022

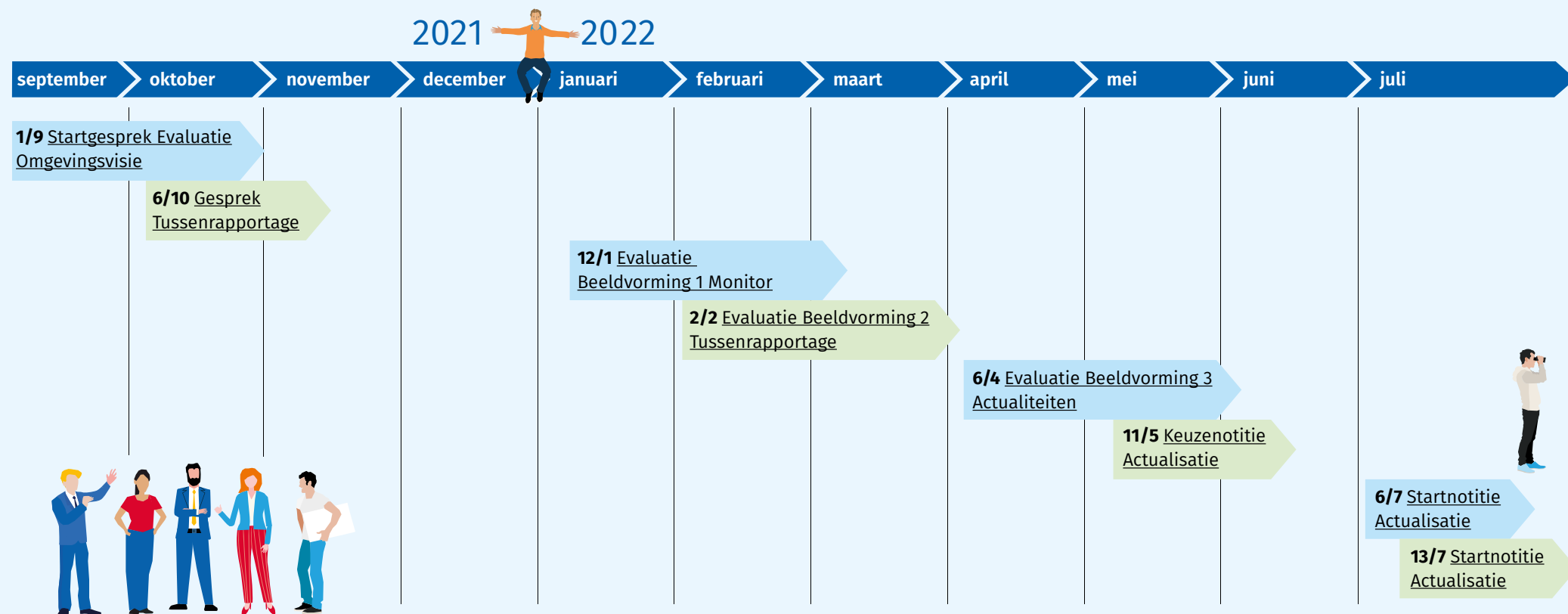
Omgevingsvisie FlevolandStraks

[Omgevingsvisie FlevolandStraks \(pdf\)](#)

[Verantwoordingsdocument Omgevingsvisie FlevolandStraks \(pdf\)](#)

[Uitwerkingsagenda Omgevingsvisie 2020-2025 \(pdf\)](#)

[Monitor Omgevingsvisie FlevolandStraks \(pdf\)](#)

Bijlage 3: Verslaglegging Integrale Commissie 12 oktober 2022

Beeldvorming Contourenschets Omgevingsvisie

De statenleden zijn tijdens de beeldvormende sessie Contourenschets Omgevingsvisie met elkaar in gesprek gegaan over de gewenste contouren voor de Omgevingsvisie FlevolandStraks (actualisatie is aan de nieuwe staten en college). In de sessie werd het gesprek vanuit twee invalshoeken gevoerd: Stedelijk Gebied en Landelijk gebied.

Hieronder is per thema een overzicht te zien, ingedeeld naar de categorieën die tijdens de gesprekken naar boven kwamen.

Weergave gesprek Stedelijk gebied

Krachtige Samenleving

Er is aangegeven dat er meer aandacht moet zijn voor zorg, armoede, voorzieningen en het bouwen van een samenleving. Ook moet het voorzieningenniveau op peil zijn. De provincie kan hier richting in geven maar moet wel oog houden voor de kerntaken. Het is niet de bedoeling dat we op de stoel van de gemeente gaan zitten.

Sociale en culturele voorzieningen binden mensen. Voor dorpen geldt dat er aandacht moet zijn voor sociale samenhang, maar ook voor de omvang van het dorp. Jongeren die terugkeren naar hun geboorteplek moeten de kans hebben om een huis in eigen regio te krijgen. De eigen bevolking moet ook vastgehouden kunnen worden. Daarom moeten dorpen de ruimte hebben om te groeien, ook in het kader van de voorzieningenstructuur en werkgelegenheid. Er moet aandacht zijn voor eigen bevolkingssamenstelling van herkomst en

We zien een instroom van vluchtelingen. Dat is principe niet iets waar de provincie over gaat, maar we moeten het wel in de gaten houden. De diverse bevolkingssamenstelling van herkomst en

culturen kenmerkt Flevoland. Belangrijk om aandacht te hebben voor inclusie, want we zijn een open samenleving. Dit kenmerkt het verhaal van Flevoland.

Economie/ werkgelegenheid

Flevoland wil aantrekkelijk zijn voor een divers aanbod aan hoogwaardige werkgelegenheid. Momenteel is er een mismatch tussen wonen en werken. Daarom moet er aandacht zijn voor verschillende soorten werkgelegenheid. Dit kan door in te zetten op unieke sectoren. Denk bijvoorbeeld aan het inrichten van werkgelegenheid en/of kennisinstellingen op het gebied van openbare veiligheid. Ook kan een nieuwe opleidingsinrichting als een Rockacademie een impuls geven.

In het kader van vernieuwing moet er ook ruimte zijn voor nieuwe verdienmodellen. We kunnen samenwerken met andere provincies en regio's op het gebied van werkgelegenheid. Mogelijk kunnen we afspraken maken over bedrijvigheid, zoals het maken van ruimte voor afvalverwerkers of bijzondere faciliteiten.

Algemeen

De landbouw staat niet los van de stad. De voedselvoorziening is essentieel, met een duurzame landbouw, korte ketens en circulaire economie als kern.

De kloof tussen stad en land moet gedicht worden en de provincie kan hier een grotere rol in spelen. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten van fondsen voor dorpen. Bij het vrijvallen van erven is er het vraagstuk hoe deze in te richten. Er is een duidelijke visie nodig over de toekomst van energie, met bijzondere aandacht voor de infrastructuur en betaalbaarheid. Flevoland is energiepositief en klimaatbestendig. Voor water belangrijk dat er ruimte is voor afvalwater, waterberging en het combineren van functies.

De groene kwaliteiten van Flevoland zijn waardevol, ook het groen in en om de stad. Bij verstedelijking moet er ook in groen worden geïnvesteerd. Met de woningnood is er ook oog voor waar mensen wonen. Wat zijn bijvoorbeeld de randvoorwaarden voor het wonen op een vakantiepark? De Flevolander heeft Ruimte voor Initiatief, we zien tegelijkertijd dat niet alles meer kan, het is van belang om meer kaders en randvoorwaarden te gaan bieden.

De opgaven in de Omgevingsvisie en de pijlers van de Strategische Agenda grijpen op elkaar in. Opgaven zijn vaak breder dan Flevoland zelf. Het is zaak om te goed te schakelen tussen de schaalniveaus en ook te anticiperen op de paradigmashift.

Weergave gesprek Landelijk gebied

Landbouw

Wij hebben de beste landbouwgrond ter wereld. Laten we daar zuinig op zijn, zodat we ook wat voor de rest van de wereld kunnen betekenen. De kavels zijn groot, de bodem is goed en ondernemers zijn innovatief. Moeten wij als landbouwprovincie afwachten wat er op ons afkomt, of moeten we proactief zelf aan de slag met een strategische landbouwagenda. In de Omgevingsvisie moet onze positie als dé landbouwprovincie benadrukt worden.

Het is goed om ook de schurende punten te benoemen: woningbouw geef ook werkbehoefte, infra en voorzieningenvraag/noodzaak. Schuurt met ruimtevraag voor landbouwgronden. Hoe gaan we om met schaalvergroting en industriële aspect. Willen we vast blijven houden aan 'grootste exporteur van voedsel'? Zoveel mogelijk produceren voor eigen voedselvoorziening. Betekent dat dus minder productie (of ook een rol voor nationaal, mondiaal)?

Veeteelt moet op een andere manier benaderd worden dan de akkerbouw. De titel van het concept Landbouw Meerdere Smaken dekt de lading niet, een andere titel is gewenst.

Zou wellicht aan moeten sluiten bij natuurlijk fundament: water en bodem sturend. Natuur wordt gemist als belangrijke waarde.

Landelijk gebied

Flevoland is niet alleen maar de landbouwprovincie. We moeten ook uitspreken hoe we in het landelijke gebied andere functies dan landbouw willen plaatsen. Met het plaatsen van 100.000+ woningen is het belangrijk om de kloof tussen stad en land niet verder te vergroten. Willen we af van de scheiding tussen stedelijk en landelijk gebied? Wellicht bewegen we naar een mengvorm met meer wonen in het landelijk gebied en meer natuur in het stedelijk gebied. Er komen dan meer overgangen en functievermenging. Er zit een schuurpunt in dit dilemma: versnipperen van het landschap en functies vermengen of de huidige grootschaligheid behouden.

Het landelijk gebied moet qua mensen en voorzieningen niet leegstromen. Er moet ruimte zijn om kleinschalig uit te breiden met woningbouw: bij boerderijen, bij kleinere dorpen. De kloof tussen de landelijke en stedelijke omgeving vervaagt en het loopt steeds meer in elkaar over. De kloof tussen stad en platteland moet worden gedicht. Bereikbaarheid is hier belangrijk. De fysieke afstanden tussen de kleine kernen en voorzieningen moeten te overzien zijn.

Het gaat om goed OV en ook bereikbaarheid met auto en fiets.

Algemeen

In de visie komen de verschillende onderwerpen integraal bij elkaar. De verbinding tussen deze opgaven is te maken door bijvoorbeeld de kaarten op elkaar te leggen. Alleen laten niet alle vraagstukken zich uitdrukken in de ruimtelijke zin. Hoe maken we die inzichtelijk? Hieronder volgen een aantal ideeën.

Er moet niet alleen worden nagedacht over het eindplaatje van de groei, maar ook over de evenwichtige weg ernaartoe. Dit zit in elementen als voorzieningen, die nu enorme verschillen kent in de provincie. Ook moeten we nadenken over hoe we aantrekkelijk kunnen blijven voor de Flevolander. Hier kan een sport en leefstijlbeleid op worden afgesteld. Het halen van meer hoger onderwijs naar Flevoland kan ook een beslissende factor worden voor mensen om hier te gaan wonen, zeker als we een universiteit kunnen opzetten. Dit voorkomt leegloop van talent. Gesprekken met de jongere generatie en ook met de oudere generatie kunnen helpen in het vormen van oplossingen. Welke vraagstukken zien zij voor zich?

De stijging van de zeespiegel is een grote factor om rekening mee te houden in 2050. Niet alleen komen

er delen van de wereld onder water te staan, andere delen van Europa verdrogen en daarmee verandert ook de rol van Flevoland. De landbouwopgave verandert daar ook door. Dit is een van de redenen waarom het Nationaal Programma Landelijk Gebied een duidelijke plek moet krijgen in de visie. Het behoud van het unieke landschap van Flevoland is belangrijk. Het is zaak om het niet te laten versnipperen. Ten slotte is er nog het energievraagstuk: hoe gaat een innovatieve provincie als Flevoland daar mee om? De keuze van de energiedrager, zoals een kerncentrale of windmolens, hebben invloed op de ruimtelijke indeling. Nieuwe technologieën zorgen voor meer opties dan alleen zon en wind.

Als provinciale overheid hebben we een verbindende en ondersteunende rol. Als gemeenten zaken niet kunnen oplossen of niet op kunnen pakken dan kunnen wij in samenspraak helpen. Onze rol moet ook duidelijker worden gecommuniceerd richting de inwoner. Wat betekenen wij in mondiale, Europese en landelijke vraagstukken? Als dit voor de inwoner duidelijker in kaart is kunnen wij beter samen naar een goed 2050 werken.

Flevoland is ook in 2050 een groene en blauwe provincie waar je graag woont en werkt.

